

(1) উপমা যুক্তি বলিতে কি? কতক (2) উপমা যুক্তির
 কি কোন স্বাভাৱন হয়? what is the
 argument by Analogy? what are the
 criteria for the appraisal analogical
 argument?

(i) যুক্তি বিজ্ঞানে যে সকল যুক্তি বিচাৰ কৰা হয় তেন্তি
 সাধাৰণতঃ দুয়োটা ভাগে ভেদ হয়, যথা - (ক) আবেহ যুক্তি
 (খ) আবেহ যুক্তি, যে সকল যুক্তি যেনে চিন্তাশক্তি
 আশ্রয় বাক্যেৰে অধিকাৰ ভাৱে নিঃসৃত হয়না, সেই
 যুক্তি সিদ্ধান্তে আবেহ যুক্তি বলা হয়, আবেহ যুক্তি
 সৰ্বস্বিকৃত প্ৰচলিত এওৰ কাৰণত ব্যাৰ হয় উপমা যুক্তি,
 (Argument by Analogy), আমাৰে জনকিনীৰণে
 আমাৰ যে সকল অনুমান কেৱল যুক্তি তেন্তি সাধাৰণ
 মূলতঃ অনুমান, যেনে - আমাৰে অভিজ্ঞতাৰ বাত সুনি
 দাঁড়কাৰে দেখোৱি তেন্তি আমাৰ কাল, বৰ হাৰে আমাৰ
 অনুমান কেৱল যে, "সমস্ত দাঁড় কাৰে কাল" (কোন প্ৰক্ৰিয়া
 অনুমানৰে সঠিক সুস্থকৈ পূৰ্ণ পাত্ৰ আৰি পূৰ্ণ আশা
 দেখোৱি, সৰ্বস্বিকৃত কাল এ অনুমানৰে কোন সুস্থকৈ
 প্ৰতি আমাৰ হাৰি আৰি হলে আৰি অনুমান কেৱল
 যে এই সুস্থ হাৰকৈ হাৰ হাৰে হলে, (যুক্তি: আমাৰে
 জনকিনীৰণে - অধিকাৰ যুক্তি বলিত ডিঙিৰাৰে আমাৰ
 এই উপমা বা সাধাৰণৰ কাৰণ, এই সকল যুক্তি কেৱল
 সুস্থকৈ হলে আমাৰ বা প্ৰমাণিত ভাৱে কেৱল হয়।
 কেৱল এই যুক্তি সম্বন্ধেৰে সিদ্ধান্ত হৈ আশ্রয় বাক্য
 যেনে অধিকাৰ ভাৱে নিঃসৃত হয়না, (উপমা যুক্তি
 মূলতঃ দ্বি-বিধে বিভূৰ বলা হয়, (কাল) যে যুক্তি
 বলা হয় দুই বা ততোধিক যুক্তিৰ সঠিক কোন কোন
 বিষয়ে সাধাৰণ আমাৰ এওৰ অন্যৰ কাৰণেৰে সৰ্বস্বিকৃত
 কিয়, নিৰ্দ্ধাৰ বাক্য মত, দুয়োটা আমাৰ কাল আমাৰে
 উৰালি কাল মত হলে, (উপমা যুক্তি হয় উপমা যুক্তি
 উপমা যুক্তিৰে ভিত্তি হাৰ হাৰে, কেৱল হাৰে

